

FRANS-BELGISCHE WETENSCHAPPELIJKE SAMENWERKING

Financieringsmogelijkheden

Versie van 15/06/2021

België en Frankrijk werken intensief wetenschappelijk samen. De geografische, culturele en taalkundige nabijheid van beide landen leidt tot een groot aantal samenwerkingsovereenkomsten.

Er bestaan meerdere hulpmiddelen om deze samenwerkingen te verrijken, waaronder het PHC Tournesol, een mobiliteitsprogramma voor onderzoekers dat in 1985 tussen Frankrijk en België in het leven werd geroepen. De twee PHCs tussen Frankrijk en Vlaanderen enerzijds en tussen Frankrijk en de Federatie Wallonië-Brussel (FWB) anderzijds streven ernaar nieuwe samenwerkingen op te zetten.

Dit document bevat een niet-exhaustieve lijst van hulpmiddelen om verder te bouwen op die eerste contacten of om nieuwe samenwerkingen te starten. Binnen de voorgestelde financieringen wordt een onderscheid gemaakt tussen de Federatie Wallonië-Brussel (Franse Gemeenschap van België, FWB) en de Vlaamse Gemeenschap (BE FL).

Er bestaan uiteraard nog andere financieringsbronnen die niet in dit document vermeld staan. In Frankrijk zijn er bijvoorbeeld de **Idex, Isite, Labex, EUR**, die systematisch oproepen lanceren om de internationale samenwerking te bevorderen. Aan Belgische kant zijn er **beurzen en opdrachten gefinancierd door het F.R.S.-FNRS en het FWO voor onderzoekers van alle nationaliteiten**. Voor verdere inlichtingen kan u terecht op de websites van het F.R.S.-FNRS en het FWO.

Voor verdere informatie over de programma's die in dit document worden voorgesteld:

- **Ambassade van Frankrijk in België**
<http://www.francebelgiqueculture.com/mael.le-bail@diplomatie.gouv.fr>
- **Federatie Wallonië-Brussel, WBI**
<http://www.wbi.be/a.joseph@wbi.be>
- **Vlaamse Gemeenschap, FWO**
<https://www.fwo.be/en/Gregory.Absillis@fwo.be>
Tinne.Jacobs@fwo.be
interprog@fwo.be
- **Federatie Wallonië-Brussel, F.R.S.-FNRS**
<https://www.frs-fnrs.be/fr/elisabeth.kokkelkoren@frs-fnrs.be>
mobilite_congres@frs-fnrs.be
international@frs-fnrs.be

Mobiliteit van korte duur

FR → BE en BE → FR: PHC Tournesol (F.R.S.-FNRS, FWO, MESRI, MEAE, Campus France, WBI)

Het Partnerprogramma Hubert Curien (PHC) Tournesol financiert de mobiliteit van onderzoekers tussen Frankrijk en België voor een duur van twee jaar.

- **FR ↔ FWO:** € 2.400/jaar gedurende 2 jaar. [Campus France](#) en <https://www.frs-fnrs.be/fr/#>
- **FR ↔ BE FL:** € 4.000/jaar gedurende 2 jaar. [Campus France](#) en <https://www.fwo.be/nl/h>

FR → BE en BE → FR: de International Emerging Actions (IEA) (CNRS, F.R.S.-FNRS, FWO)

IEA-projecten worden geleid door een projectleider van het CNRS en een projectleider van een buitenlandse instelling. Het doel is om nieuwe samenwerkingen te zoeken door middel van kortlopende opdrachten en voorbereidend onderzoek.

- **CNRS-financiering:** van € 5.000 tot € 7.000 per jaar voor de mobiliteit.
- **FWO-financiering:** mogelijkheid tot aanvullende financiering voor reis- en accommodatiekosten van de betrokken Vlaamse onderzoeker zonder het CNRS-budget te overschrijden.
- **F.R.S.-FNRS-financiering:** mogelijkheid om een aanvraag in te dienen bij het F.R.S.-FNRS departement "Mobilité et Congrès".

BE → FR: Mobiliteitsbeurzen om samenwerking te initiëren (Franse Ambassade)

Beurzen van 1 maand (€ 1.704) voor PhD students of postdocs die voor een onderzoeksverblijf in Frankrijk komen.

FWB → FR: 'Séjour à l'étranger' (F.R.S.-FNRS)

Terugbetaling van de reis- en verblijfskosten voor onderzoekers van de Federatie Wallonië-Brussel die naar het buitenland willen om binnen een laboratorium nieuwe kennis en nieuwe technieken te verwerven op het vlak van onderzoek, of om een informatieopdracht te vergemakkelijken.

FWB → FR: 'Réunion scientifique à l'étranger' (F.R.S.-FNRS)

Terugbetaling van de reis voor onderzoekers van de Federatie Wallonië-Brussel die een colloquium willen bijwonen, en die een door de organisatoren goedgekeurde uiteenzetting kunnen voorleggen.

BE FL → FR: 'Krediet voor deelname aan een congres in het buitenland' (FWO)

Financiering voor onderzoekers van de Vlaamse Gemeenschap die actief willen deelnemen aan een internationaal wetenschappelijk congres in het buitenland (poster presenteren of mondelinge presentatie geven).

BE FL → FR: 'Krediet voor een kort studieverblijf in het buitenland' (FWO)

Financiering voor onderzoekers van de Vlaamse Gemeenschap die voor een korte periode (max. 31 dagen) in het buitenland wensen te verblijven om onderzoek te verrichten in een niet-Belgische organisatie, zich in specifieke onderzoekstechnieken te bekwamen, archief- en/of veldwerk uit te voeren in het buitenland, op voorwaarde dat het om (strategisch) basisonderzoek gaat.

BE FL → FR: 'Krediet voor deelname aan een workshop of cursus in het buitenland' (FWO)

Financiering voor onderzoekers van de Vlaamse Gemeenschap die wensen deel te nemen aan een cursus of workshop in het buitenland die hen de kans geeft zich daar in een wetenschappelijk kennis- of onderzoekscentrum op gebied van onderzoek of nieuwe technieken (verder) te specialiseren.

Mobiliteit van middellange tot lange duur

FWB → FR en FR → FWB: 'Bourse de séjour scientifique (IN et OUT)' (F.R.S.-FNRS)

Ondersteuning voor onderzoekers tijdens een wetenschappelijk verblijf IN (onthaal van een buitenlandse onderzoeker in een universitaire instelling van de FWB: financiële steun voor de verblijfskosten) of OUT (verblijf van een onderzoeker van de FWB in het buitenland: financiële steun voor de reis- en verblijfskosten) in het kader van onderzoek gefinancierd door het F.R.S.-FNRS of een van de verbonden fondsen, voor een duur van een tot drie maanden.

FWB → FR en FR → FWB: 'Bourses d'excellence de Wallonie-Bruxelles International' (FWB)

Deze beurzen financieren het onthaal van buitenlandse onderzoekers die een postdoc-opleiding willen volgen aan een instelling van de Federatie Wallonië-Brussel (IN-beurzen), en het verblijf van onderzoekers van de Federatie Wallonië-Brussel die PhD- of postdoc-onderzoek willen doen in het buitenland (WORLD-beurzen). Ze kunnen van korte duur zijn (1 tot 3 maanden, niet verlengbaar), of van lange duur (12 maanden, verlengbaar).

FR → FWB en FWB → FR: 'Mission scientifique' (F.R.S.-FNRS)

Vrijstelling van pedagogische taken voor een vaste onderzoeker van een universiteit van de FWB of uitnodiging van een buitenlandse vaste onderzoeker die een vergelijkbare functie bekleedt, voor een verblijf aan een universiteit van de FWB.

BE FL → FR: 'Krediet voor een lang verblijf in het buitenland' (FWO)

Financiering voor onderzoekers van de Vlaamse Gemeenschap die voor een langere periode naar het buitenland gaan (tussen 1 en 12 maanden, zonder onderbreking) om doorgedreven onderzoek te verrichten, archief- en of veldwerk te doen of zich in specifieke onderzoekstechnieken te bekwamen.

BE FL → FR: 'Krediet voor een lang verblijf bij een ERC Grantee in het buitenland' (FWO)

Financiering voor onderzoekers van de Vlaamse Gemeenschap die hun onderzoekservaring in het buitenland willen aanscherpen in het team van een (huidige of gewezen) ERC Grantee, ter voorbereiding van een eigen ERC grant aanvraag (starting, consolidator of advanced).

BE → FR: 'Wetenschappelijke Prijs Gustave Boël - Sofina Fellowships' (F.R.S.-FNRS en FWO)

Dankzij de hulp van de Koning Boudewijnstichting kunnen het FWO en het F.R.S.-FNRS de Gustave Boël-Sofina Fellowships toekennen, waarmee getalenteerde PhD-studenten een onderzoeks- of trainingsverblijf van hetzij 6 hetzij 12 maanden in het buitenland kunnen opnemen.

De beurs omvat:

- een vaste toelage van € 1.650 per maand (deze maandelijkse toelage kan gebruikt worden voor huisvesting, dagelijks levensonderhoud, kosten verbonden aan het onderzoek of de opleiding die ondernomen wordt in het kader van het buitenlands verblijf, en voor vervoer ter plaatse);
- een vast bedrag van € 1.000 voor een heen-en-terug ticket in economy class naar de bestemming.

Organisatie van wetenschappelijke congressen/conferenties

Met de Federatie Wallonië-Brussel (F.R.S.-FNRS)

Financiering voor de organisatie van wetenschappelijke bijeenkomsten. De toegekende kredieten mogen niet meer dan € 3.500 per congres bedragen en mogen alleen het volgende dekken: de praktische organisatie van het congres; de tolk- en secretariaatskosten (inclusief programma's en affiches); reis- en verblijfskosten van buitenlandse sprekers.

Met de Vlaamse Gemeenschap (FWO)

Wetenschappelijke congressen in België: in de organiserende en wetenschappelijke comités van wetenschappelijke congressen kunnen buitenlandse onderzoekers zetelen.

Er kunnen het hele jaar door projecten worden ingediend, zij het steeds minstens 6 maanden voor de startdatum van het congres.

International Research Network (IRN) (CNRS, FWO, F.R.S.-FNRS)

Het IRN is een hulpmiddel voor internationale samenwerking dat door het CNRS wordt gedeeld om internationale onderzoeksnetwerken te structureren. Hierdoor kunnen internationale workshops en seminars of thematische scholen georganiseerd worden in Frankrijk en in het buitenland gedurende een periode van 5 jaar.

- **CNRS-financiering:** van € 50.000 tot € 75.000 voor de duur van het project: internationale mobiliteit tussen laboratoria en organisatie van workshops, werkvergaderingen en thematische scholen.
- **FWO-financiering:** mogelijkheid tot aanvullende financiering voor de betrokken Vlaamse onderzoeker: *Scientific Research Network* (WOG)-onkosten tot een maximum van € 12.500 per jaar. Het bedrag mag het budget van de CNRS niet overschrijden.
- **F.R.S.-FNRS-financiering:** mogelijkheid om een aanvraag in te dienen bij het F.R.S.-FNRS departement "Mobilité et Congrès".

Networking

'Montage de réseaux scientifiques européens ou internationaux' (MRSEI)

Het ANR beschikt over een specifiek hulpmiddel om Europese of internationale netwerken op te zetten ('Montage de réseaux scientifiques européens ou internationaux' of MRSEI). Het wil Franse onderzoekers gemakkelijker toegang verstrekken tot Europese en internationale financieringsprogramma's (zoals Horizon 2020, Horizon Europe).

Dit krediet streeft ernaar de wetenschappelijke leiderspositie van Frankrijk te versterken, onder andere via de coördinatie van voorstellen die deelnemen aan grote Europese of internationale aanbestedingen. De ingediende voorstellen moeten dus duidelijk bedoeld zijn voor deelname aan een dergelijke aanbesteding.

De geselecteerde projecten krijgen een gemiddelde subsidie van € 30.000 voor een periode van zes tot twaalf maanden.

Voor meer informatie: <http://www.agence-nationale-recherche.fr>

COST - financieringsprogramma voor thematische onderzoeks- en innovatienetwerken

COST (European Cooperation in Science and Technology) wordt beheerd door een vereniging waarvan momenteel 38 Europese staten lid zijn, naast het samenwerkend land Israël.

Action COST verenigt een of meerdere onderzoeks- en innovatiegemeenschappen rond een wetenschappelijk en/of technologisch thema. Elke COST Action omvat in het bijzonder activiteiten voor jonge onderzoekers en bij elke COST Action moeten zogenaamde 'Inclusivess Targeted Countries' betrokken zijn. Het programma staat open voor alle disciplines. COST financiert geen onderzoeksactiviteiten, maar alleen netwerkactiviteiten: conferenties, colloquia, wetenschappelijke bezoeken enz.

Voor meer informatie: <https://www.cost.eu/who-we-are/about-cost/>

Onderzoeksprojecten

BE FL: 'Odysseusprogramma' (FWO)

Het Odysseusprogramma ondersteunt uitmuntende onderzoekers die buiten Vlaanderen een carrière hebben opgebouwd. Het programma biedt een startfinanciering om aan een Vlaamse universiteit een onderzoeksgroep uit te bouwen of om een onderzoekslijn op te zetten. Zo kunnen ze progressief in het Vlaamse onderzoek ingeschakeld worden.

Het unieke van dit programma is de combinatie van een vaste aanstelling aan een Vlaamse universiteit en voldoende projectfinanciering om een eigen onderzoeksgroep uit te bouwen.

Het programma financiert twee soorten projecten:

- **TYPE I:** voor onderzoekers die internationaal erkend worden als toonaangevend in hun domein en die al een aanstelling aan een buitenlandse universiteit hebben.
Onderzoeksfinanciering: € 400.000 tot € 1.000.000 per jaar (€ 2.000.000 tot € 5.000.000 over een periode van 5 jaar)
- **TYPE II:** voor onderzoekers die het potentieel hebben om door te groeien tot een internationaal vooraanstaande positie.
Onderzoeksfinanciering: € 100.000 tot € 200.000 per jaar (€ 500.000 tot € 1.000.000 over een periode van 5 jaar)

FWB: Mandat d'impulsion scientifique – Mobilité ULYSSE – MISU (F.R.S.-FNRS)

De MISU-financiering wil sterk gekwalificeerde Belgische of buitenlandse onderzoekers die een wetenschappelijke carrière in het buitenland hebben opgebouwd, aanmoedigen om zich aan te sluiten bij een universiteit van de FWB. Kandidaten voor een MISU moeten bij de indiening van hun kandidatuur de nodige capaciteiten hebben om een team te leiden, internationale wetenschappelijke erkenning genieten en al minstens vijf jaar ononderbroken in het buitenland verblijven.

In het kader van het MISU komen drie soorten onkosten in aanmerking: werking, uitrusting en personeel.

Het MISU wordt toegekend voor maximaal drie jaar (2 jaar + eventuele verlenging van 1 jaar), met een maximale gemiddelde jaarlijkse financiering van € 200.000.

FWB & BE FL: 'EOS-programma' (F.R.S.-FNRS en FWO)

Het EOS-programma beoogt de samenwerking tussen Nederlandstalige en Franstalige onderzoekers te promoten door gezamenlijke projecten voor fundamenteel onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines te financieren.

- Periode: 4 jaar;
- Totaal jaarlijks budget per EOS-consortium: max. € 1.000.000;
- Samenstelling van de consortia: onderzoeksgroepen uit de Vlaamse en Franse Gemeenschap van België, eventueel in samenwerking met federale en/of internationale partners;
- Ontvankelijke kosten: personeel, werking en uitrusting. De woordvoerder-coördinator mag ook kosten direct gelinkt aan de coördinatie van het EOS project declareren.
- Maximaal 10% van het totale budget van het EOS-onderzoeksproject kan toegekend worden aan communautaire (TYPE II), federale (TYPE III) en buitenlandse (TYPE IV) wetenschappelijke onderzoeksinstituten.

BE FL: TBM-projecten (Toegepast Biomedisch onderzoek) (FWO)

Het TBM-programma beoogt op lange termijn bij te dragen aan de implementatie van (nieuwe) therapieën, diagnosetechnieken en preventiemethoden, die – ten gevolge van een gebrek aan industriële interesse – zonder overheidsfinanciering niet tot bij de patiënt zouden geraken.

- Subsidieerbare organisaties: onderzoekscentra (universiteiten, universitaire ziekenhuizen, hogescholen, strategische onderzoekscentra);
- Ontvankelijke kosten: personeel, werking, uitrusting, onderaanneming (volgens de regels van het kostenmodel);
- Min. € 215.000; max. € 850.000 (voor grote of multicentrische trials worden uitzonderlijk budgetten tot € 1.275.000 euro toegekend);
- Max. 20% van het budget kan worden voorbehouden voor niet-Vlaamse onderzoekscentra.

BE FL: SBO-projecten (Strategisch Basis Onderzoek) (FWO)

Dit programma betreft vernieuwend onderzoek dat in geval van wetenschappelijk succes een vooruitzicht biedt voor latere economische of maatschappelijke toepassingen (bijvoorbeeld een nieuwe generatie van producten, processen en/of diensten).

Het bestaat uit twee delen: een economisch programmadeel voor projecten met een primaire economische finaliteit en een maatschappelijk programmadeel voor projecten met een primaire maatschappelijke finaliteit.

- Periode: 4 jaar;
- Ontvankelijke kosten: personeel, werking, uitrusting en onderaanneming (volgens de regels van het kostenmodel);
- Max. € 500.000/jaar (incl. overhead) per projectjaar en per deelnemende rechtspersoon met een aandeel van minstens 15% van de totale projectbegroting;
- Subsidiepercentage: 100%;
- Max. 20% van het budget kan worden voorbehouden voor niet-Vlaamse onderzoeksinstellingen.

BE FL: 'Junior en Senior Onderzoeksprojecten' (FWO)

Deze oproep financiert junior en senior onderzoeksprojecten in fundamenteel onderzoek. Het financiert de werkmiddelen, de uitrusting en het personeel van onderzoeksteams. Het onderzoek moet uitgevoerd worden aan een Vlaamse hoofdonthaalinstelling, eventueel in samenwerking met niet-Vlaamse partners voor maximaal 10% van het onderzoeksbudget.

- Periode: in principe 4 jaar, minimum 2 jaar;
- Max. 10% van het budget kan worden voorbehouden voor niet-Vlaamse onderzoeksinstellingen.

Europese projecten – Horizon Europe

Horizon Europa is het Europese kaderprogramma voor onderzoek en innovatie voor de periode van 2021 tot 2027. Horizon Europa is de opvolger van het Horizon 2020-programma, dat eind 2020 afloopt. Het zal over een budget van ongeveer 95,5 miljard euro beschikken.

De nationale contactpunten

In alle landen die steun ontvangen van Horizon Europe wordt een team van nationale contactpunten (NCP's) samengesteld. Hun opdracht bestaat erin:

- De onderzoeks-, ontwikkelings- en innovatiegemeenschappen te informeren over en bewust te maken van de financieringsmogelijkheden voor Horizon Europe-projecten;
- Bijstand, advies en training te verlenen met betrekking tot de werking van het programma;
- Hun aandacht te vestigen op het bestaan van andere (Europese en nationale) financieringsbronnen die beter aan hun behoeften kunnen voldoen en hen door te verwijzen naar de ondersteunende diensten van deze fondsen.

Lijst van Franse NCP's: <https://www.horizon-europe.gouv.fr/les-points-de-contact-nationaux-24230>

Lijst van FWB NCP's: <https://www.ncp.frs-fnrs.be> en <https://www.ncpwallonie.be/fr/>

Lijst van Vlaamse NCP's: <https://ncpflanders.be/>

Voorbeeld van een Horizon Europe-programma: de Marie Skłodowska-Curie Acties

Postdoc-beurzen

Internationale en transsectorale mobiliteitsbeurzen m.b.t. alle onderzoeksgebieden voor individuele onderzoeksprojecten. De mobiliteit kan op twee manieren plaatsvinden:

- **European Fellowship (EF):** aan een Europese instelling (lidstaten en geassocieerde landen) voor een periode van **12 tot 24 maanden** (mogelijkheid tot 6 extra maanden voor de niet-academische sector);
- **Global Fellowship (GF):** naar een derde land voor een periode van 24 tot 36 maanden (waarvan 12 tot 24 maanden in het derde land en een verplichte terugkeerfase van 12 maanden in een lidstaat of een geassocieerd land).

Staff exchanges

Dit uitwisselingsprogramma (via detachering van personeel), dat vroeger 'RISE' heette binnen Horizon 2020, staat open voor alle soorten onderzoekspersoneel of administratief en technisch personeel dat betrokken is bij O&I (publieke en private sector). Het bevordert internationale, transsectorale en interdisciplinaire samenwerking. Het project moet gericht zijn op een O&I-programma waarbij een consortium van minstens drie onafhankelijke juridische entiteiten uit drie verschillende landen betrokken is. Indien alle begunstigden tot dezelfde sector (academisch of niet-academisch) behoren, is minstens één partner uit een derde land vereist. **Duur:** 4 jaar

Cofund

Deze medefinancieringsactie van de Europese Commissie is bedoeld om regionale, nationale of internationale mobiliteits- en opleidingsprogramma's te bevorderen: PhD-programma's of programma's voor ervaren onderzoekers.

Deze actie richt zich tot één begunstigde, ook al staat ze open voor partners die toekomstige rekruten opleiden of in dienst nemen. **Maximumduur:** 60 maanden.